

శ్రీరామమోహనరావు.

శ్రీరామ మోహనతా రావల్లి.

నేకువ శ్మ రాజగోపాలరావుచే

రచియింపబడినది.

రెండవకూర్పు.

తెలుగు.

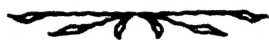
శ్రీసాదామి! ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రంపబడినది.

1915.

ఓం.

శ్రీరామమోహనతారావళి.

ఉ. శ్రీర లీలమైనతుల • శేముషి

లోకములకా నృసింధియ।

స్తాకమహా మహాత్మ్యములు • దోషగ

నలైడభక్తకోటికే।

ప్రకటమూర్తి దెల్పెడు న • పారము

గానయ భక్తిలోకర।

క్షాశరుడైన యాప్రభుడు • దంచిత

లీలల మమృత హోపురక।

ద॥ ఆనతులొప్పజేసెద న • బాండము

సంగిల భూరి భద్రున

జ్ఞానవిలాస వృద్ధిగర • కార్య

సమాచరణ ప్రసిద్ధన

నామిత భక్తితోటి కలి • సమగ్రతతో

సరితోత్సవంబుతో

జ్ఞానహితానందిత మ • నస్కుదేవ

యనురిక్తిమీఱంగి

క॥ వారలలో హిందూదే

శాశిప్తవినాశ నస్మ • తాచార్యుండు

శ్రీరామ మోహనార్యుని

పేరిట స్మరణమాల • బేర్కొందుకొని

సక్షిప్తమాల.

సీ1 తమబుద్ధిమెచ్చి వి • ద్వాగంధముహరించి
 స్త్రీసంజ్ఞానాథి • తేర్చునాఁడు
 నెనుబామునకు గాల • మనుగుర్చి సిడి
 నాకుమని త్పొన్నదుస్వర్గ • వంపునాఁడు
 పరిబాసిన్బి యీ • పదగుండు నిల్లాలి
 ఘోరానలహ్వల • గూల్చునాఁడు
 పసికూసనాక న • వ్వగ లేక తమపాప
 మొసలివానికిఁ శెట్టి • మసలునాఁడు
 ఖలులు కట్టావివేకంబు • వెలయనీక
 మూఢతాదశ దేశంబు • ముంచునాఁడు
 ధరత వర్షంబునుష్ఠరి • పంగిబుట్టె
 బుగ్గళీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥

1. తొలుదొల్తఁ బాలేందు • కళఁగాఁగ
 జన్మించి వృద్ధిచేయించె నే • విభునికీర్తి !
 మునుకొరకమురీతిఁ • జనిమల్లికా ప్రాసా
 నగతి వాసించె నే • సుగుణవిద్య !
 గనినున్న వెలలేని • భువరత్నములు తొల్త
 దీపించెశిక్ష నే • ధీరు ప్రతిభ !
 అగురూపమునబుట్టి • యఖిలాండములసేత
 ననుభవంబెఱిఁ గెనే • యనఘుభక్తి !
 యరఁడు జనియించెశాలివా • హాసనమాఖ్య !
 రసనిధానర్తు రాజవి • రాజసంఖ్య !
 వినుతరాధానగరమందు • విశ్రుతుండు !
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు ॥ 2

సీ॥ వరమూర్తదాపాదు • పురమేలికకు మేటి
 సామంతు మేల్వంగ • సమానబుట్టిఁ
 యతిబాల్యముననె య • మృతమైన తెల్విచే,
 దనదు మేధాశక్తి • ధరకుఁ జూపి
 కాలానుగతిని న • క్కడన్యాయనభనాఁడు
 పారసీభాష నా • ప్పారఁగఁజది
 పదియుమూడేడ్ల యా • పసిపాయమునో
 బోయి వారణాసినిదేవ • భాషనేర్చి
 ఘోషశబ్దంబుననె కళా • స్ఫూర్తి మెలసి
 ఘోషశకళాన్వితామృతాం • శుండుగాఁగఁ
 న్ననకుదనమున నెనఁగనే యనభుమూర్తి
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు ॥ 3

నీఁ ఘనరమాకాంత రా • యని కూర్మినుతుఁ
 డౌటఁ గులగౌరవముపేరు • కొనగ నేల
 వరతారణీదేవి • పెరిమంబు గొడుకౌట
 సుగుణ నంద ద వేట • పొగడ నేల
 నుతవారణాసి సం • స్కృత శిక్షితుండౌటఁ
 ఖాండిత్యమునుకూర్చి • పలుక నేల
 రతరాష్ట్రసంచార • యతుడౌట నారని
 వనుభవజ్ఞుడటంచు • ననగ నేల
 పోలునగిభక్తి యుక్తికిఁ గోవు మణియ
 న్నెల్లనలక్షణంబుల • కెల్లమైన
 యతని వర్ణింప దరమయ్యె డనగ పెలసే
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మాహనుడు ॥ 4

సీ॥ సత్యవాఙ్మిపుగఠ • సత్యహరిశ్చంద్రః
 దఖలవిద్యలయందు • నాదిశేషః॥
 దతిభక్తియందు పృ • స్థాదుండు సదనద్వి
 వేక సంపదల ది • విదగుగుఃకు॥
 వినుతార్థకరణ దీ • యుగల వాల్మీకుండు,
 ధర్మవర్తనల సం • తకసుతుండు॥
 జ్ఞానోదయాప్తిభా • స్కరమహాదేవుడు,
 పరిశాంతియుక్తి నా • రాయణుండు॥
 సహహ నిరదంచుఁగవులాడ • నర్హుఁడెవఁడు,
 దివ్యగుణమూర్తి భగవదా • ధీవవర్తి॥
 శాశ్వతసుకీర్తి పాండిత్య • చక్రివర్తి॥
 పుణ్యకీలుండు శ్రీరామ • మాహనుండు॥ ౮

సీ॥ తనదిన్ననాఁడెయెం • తయు వేడ్కవేదన,
 ముత్ర మతస్థావన • మదిని నిలిపె
 నిలిపి తావ్యాభ్యాన • ములతోడఁ దద్రహ.
 స్యములఁ దెల్పెడు గ్రంథ • చయముచదివె
 చదివిదేశఁపుదురా • చారంబులనుబోయె,
 సర్వప్రమాణము • ల్సంగ్రహించె
 సంగ్రహించి పవిత్ర • సద్వేదమతము నా,
 నాటికిల్లాట వి • న్నతనువగఁజె
 వగచి దేశంబురక్షింప • వలయునన్న
 యూహనస్థి గతంబుగా • నునిది పెనిది
 శాశివెడలుచు శాశాన • గరమునెరె
 పుణ్యశీలుడు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ ౮

సీ॥ సక లేశువీడిరా • శృకు మొక్క నొకవంత,
 యొక బసర్వమనవే • తొక్కవంత।
 వేదోక్తమతముతా • పెలయమి కొకవంత,
 సూక్తివైరులజూడ • నొక్కవంత।
 పతితోడఁగాంతయా • హుతియకాటకొక
 వంత, యొదికంపుశిశుహత్య • కొక్కవంత।
 సరహత్యకాకై • జరిగింపనొకవంత
 పెక్కుదైవములన్న • నొక్కవంత।
 తొడరిపలువంతలనుగూర్చి • యుగుపఠాని,
 దనదుసాగ్రాబుబలిగన • సర్పణముచేయ,
 గాంధెబనులీశుహీనుగా • నొచవగదా
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • నొహనుండు॥ 7

నీ నిఖలలోకేశుడై • నగదుచుండెడిసామి,
 నిర్జీవమూర్తియై • నగడవలసె
 వరకామ్యదాతయై • చరియించునాసామి,
 నైవేద్యములబొట్ట • జోవవలసె
 జీవరక్షకుడౌచు • జెలగుచుండెడిసామి,
 భక్తరక్షితుడయి • బ్రతుకవలసె
 వకలలోకాత్ముడై • సంచరించెడిసామి,
 వదిలంపుటొకగుడి • నొడగవలసె
 బ్రాహ్మలకు నేల్ల నాధారు • డైన సామి
 బిచ్చమొక్కంగనిటింట • వెళవలసె
 జేవుడిట్టిదయనజను • లైగడఁ డెల్లు
 పుణ్యశీలుడు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ ౪

సీ॥ వలదంచుద్రాక్షినా • బనిసివీడఁడుబుధుల్,
 విఘ్నభీతినిబట్టు • విడుచువారె,
 తగదంచునురున్న • వగవండుధీరులు,
 మందికర్జములాద్య • జించువారె,
 లకమన్ననరులుఁ • యకయుందుఁదనపని,
 కారణజన్ములే • కారెఘనులు,
 వెలిద్రోతుఁ నదల్లి • వెలువండుభక్తుల
 భవనమీయిఁ గాదె • బాగుసేయి,
 నెందఱెన్నెన్నివిధముల • నన్నికొన్న,
 ప్రితిమవలదన్నపలుకుఁదా • వదలఁడయ్యె
 ఇరతనర్హోర్థరణదీక్ష • భక్త్యుఁ గహమా,
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 9

సీ॥ తల్లిదండ్రులకంటె * ధర్మబుఘనమన్న,
 తమపుత్రుమూటఁగో * పమువహించి
 తమకన్నగాదిలి * తినయ్యుజ్జెవము,
 సహజవార్తల్యంబు * జక్కఁదించి
 మృతిపిశాచావేశ * మహిమచేతను దియ,
 దాక్షిణ్యగుణముల * దలఁగబుద్ధి
 పదియునారే * దులభాలకుండనియైన,
 దింతనొందకవీడు * దెనఁటిగాఁగ
 జాలుననియెందిమోహచా * శములృజేంది
 * టకటాయిల్లుపెడలింది * ఘనతగాంది
 రతనిపిరిగులందునకు మే * లనియెనతఁడు
 పుణ్యశీలుండుశ్రీరామ * మోహనుండు॥10

సి॥ మృగయుబంధమునుండి • వెడలియూవల
 బడ్డ, మృగమట్టులధికమా • నెలమిగాంచి
 డేగడక్కలనుండి • ఏగవేబర తెంచు,
 సావురంబట్లునం • భ్రమమునంది
 పులిసోటనుండియి • పల్లెలబడ్డమేకయట్ల,
 తులితోత్సాహంబు • ననుభవించి
 వలకానివలనుండి • జలముగ్రమ్మఱ జేలు,
 చిలుమీనునట్లుగా • జేలువుమీఱి
 ఘనఘనాఘనములనుండి కనులబడెడి
 బాలసూర్యునిగతిప్రభా • వమువహించి
 విడిదురాచారమధ్యంబు • పడియెనవల
 కలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥11

సీ॥ సకలరాష్ట్రంబుల ♦ సంచరింపగ నెంచి,
 తనదుస్వేచ్ఛకుమోద ♦ మునువహించి
 వంగంబుగడదియూ ♦ వారణాసినిదాటి,
 కోసలదేశంబు ♦ వాసిగన్నా
 వచ్చిమీత్తరరాష్ట్ర ♦ భాగంబునంతకున్న,
 రభూమియను గొంత ♦ దనుకఁగాంచి
 గంగానదిదరింది ♦ కన్నదేశమున వే,
 దాచారవిధులన ♦ భృగ్గి నఁగి
 పితరులతికోపముననిల్లు ♦ వెడలనడువ
 నదియతనకీయనమితది ♦ వ్యానుభవము
 సతఁడుసమ్మాదభరితుడై ♦ యడరెనహహ
 పుగ్యశీలుండు శ్రీరామ ♦ మోహనుండ॥12

నీ॥ కన్నరాష్ట్రములందుఁ • గలదురాచార
 ముల్, గనివానిమాన్పద • జ్ఞనులగోరు
 మాన్పిదియచ్చోట • మంచియాచార
 ముల్, నెలకొల్పిదేశంబు • నిలువనెంచు
 నిలిపియాదేశంబు • కలప్తములవీసి,
 కలకలనవ్వంగఁ • గనదలంచు
 కలకలనవ్వయీ • యిలకద్దిలికమై,
 వెలయుఁబడనుచును • విఘ్నలనూరు
 నీతిగతినినెల్లడలదాఁజ • రించివెనుక
 వినుతమునుభక్తజనగణా • నివృతమునైన
 హిమగిరినిదాఁబసమ్మాద • మినుమడింప
 పుణ్యశీలుఁడు శ్రీరామ • మోహనుండు॥18

సీ॥ కాంచెముందటగంత ♦ కైలాసముఖదివ్య,
 వర్వతగబులమధ్య ♦ బరగుదాని॥
 తెలియంచగలదాని ♦ గలితమాసససరో,
 వరకీర్తిజనుదాని ♦ బ్రీధితచౌద్ధ,
 మతమహానుష్ఠాన ♦ తతజనంబగుదాని,
 హిమగిరికవ్వల ♦ నెనగుదాని॥
 నున్నతభూములం ♦ దున్నతంబగుదాని,
 మునిజనాన్వితముగా ♦ నెనయుదాని॥
 నధికతరకీర్తినొప్పారు ♦ పట్టిదాని॥
 జకతిఁదిబెతీయమేనుపేర ♦ బరగుదాని॥
 మదినిఁగడుఁబుల్కలెసఁగన ♦ మ్మనుజవరుఁడు॥
 పుగ్యశీలుండు శ్రీరామ ♦ మోహనుండు॥ 14

సీ॥ కాంచీయాదేశంబు • ఘనులందుజనులెల్ల,
 బుద్ధదేవుని నీతి • బోధఁదెగడి।
 మనుజునాతనిపేరఁ • గొనియాడుటనుగాంచి
 కనలేకయట్టివ • ర్తనముబహుళ।
 చింతాస్వితాయత్త • చిత్తుఁడైయదికూడ,
 దని చాలబోధించి • యంతఁబోక।
 గురువేషధామలై • నిరతపూజనములం
 దెగివారిఁగూర్చితా • దెగడుటయును।
 పగవహించుచువారుచు • పంగనెంచి।
 పట్టిచెఱఁబెట్టఁదకొదయా • వతులబలల।
 కరుణవలనను బ్రాగంబు • గాచుకొనియె।
 పుణ్యశీలుందు శ్రీరామ • మోహనుండు॥15॥

నీ॥ అటరాధికాపురి • నాలోరమాకాంత,
 రాయలకుమునుపల్లి • రిఘునిపోల్కి॥
 తనరాముపోకచే • దినచాపుసిద్ధంబ,
 టంచునంతేముఖ • యగుచుసంతి॥
 దేకంబులెల్లను • దిరిగివారిత్తనుశూను,
 మగుడివచ్చెనటన్న • మాటవినుచు॥
 నధికనమోక్షదాశు • లాలలోనురులనా,
 నుత్తుడున్నయెడమను • మృగలనుబంపి॥
 మఱలనింటికి భక్తి • మైకోచుకొనివచ్చె,
 నెల్లఱయల్లఱు • లుల్లసిల్లి॥
 నింటి కేతెందినను, గవ్వ • కుంతపడిన॥
 మానకుండుట దనపూర్వ • మరమునహాహా
 మఱలవెలిఁబడవలసెన • ముక్తిహితగుఱుడు॥
 పుగ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 16

సీ, ఉద్యోగమనఁదాఁడఁ యోదశాబ్జములుండి
 తనమతవ్యాప్తిసం • తటనుబూని
 అతులనూనే కేశ్వ • రాధాసమునిల్ప,
 విగ్రహార్చనమును • వెడలనడఁపఁ
 బలవన్మరణములఁ • దొలగింపఁ దేశంపు,
 స్త్రీలకొక్కింతి యా • ఛిక్యమొసఁగఁ
 నద్వేగమతముసం • స్థాపింప జాతిభే
 దముల బాపంఁయు • క్షమగునితర,
 నర్వసంస్కరణముల • సంతరింపఁ
 సర్వసత్కార్యముల నిలఁ • బరుగఁజేయఁ
 బట్టదలతోడ నిలిచెనా • ఛవ్యమూఁతిఁ
 పుణ్యశీలుండు కీరామ • మాహనుండు॥17

స్త్రీ శ్రుతితత్వమసియన్న • చోడతత్వమనన్తాన,
 మగు, బ్రహ్మపీఠం • పలుకరాదు।
 ఏకేశుడననక • మేవాద్వితీయమ,
 తయనాతడసిమాత్రం • తలపరాగు।
 పాసగునీశావాశ్య • మనకేశుడేనాధుఁ
 డసిసర్వమతడలచు • ననంగరాదు।
 సర్వంబుమాయయ్య • దనుల పల్కుల
 పియజ్జనపూర్ణములొట • నమ్మరాదు।
 కర్మఫలనను మోక్షంబు • గలుగజోడు।
 భక్తి, లేకున్నవాసిది • బ్రతుకుగాదు।
 టంచుజోధించు నాతడ • య్యవసరమున।
 పుణ్యకీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 18

నీః బ్రహ్మచరీజనులారా • ధ గవంతుఁడొక్కఁడే,
 యతనినిర్మలమనో • గతునిఁజేసి।
 వేదకుఁడీజనులారా • విమలాత్మఁడొక్కఁడే,
 యతనిసస్పృహనం • గతునిఁజేసి।
 దరియుఁడీజనులారా • దుఃఖితాంతుఁడొక్కఁడే,
 యతనిసద్వస్తునం • స్థితునిఁజేసి।
 పాదలుఁడీజనులారా • సదయాత్మఁడొక్కఁడే,
 యతనిఋగ్వేదన • న్నతునిఁజేసి।
 అరయుఁడీమీరలతనిసా • దారవింద।
 పూజన మెసంతతముపుగ్గా • పురుషులారా।
 నానహోదరులారా! పె • ల్లాన, ననును।
 పుగ్గాళిలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 19

సీ॥ త్రిత్వంబుగాదు శ • త్త్వంబుగాదు, శ
 స్త్రీత్వంబుగాదు మో • త్త్వంబునీయ,
 అత్తంబుగాదు క • త్త్వంబుగాదు దు,
 స్వాత్వంబుగాదు మీ • త్త్వంబునీయ,
 మంత్రంబుగాదు బె • త్త్వంబుగాదు మే,
 ల్లాత్రంబుగాదు మో • త్త్వంబునీయ,
 తేత్రంబుగాదన్ని • త్త్వంబుగాదు న,
 క్లాత్రంబుగాదు మో • త్త్వంబునీయ,
 అమలవిజ్ఞాన జనితమా • సనుభవంబై,
 జగతిముక్తికిఁ బ్రతిలేని • సాధనంబు,
 భవ్యవరుణారవినుదంచుఁ • బలుకునరఁడు॥
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ ౨

సీ! రసదివ్యమతమును • జనులకు బోధింప,
 నెలమిస్థాపించెనా • తీత్రయసభను।
 ఋగ్వేదమతముగా • నేకేశ్వరార్చన,
 జరిగింప నేదమం • దిరము గట్టె।
 భక్తులందఱుజేరి • పరమేశుఁబ్రార్థింప,
 మహిమిల్ప బ్రహ్మా • మాజమొందు।
 స్వమతవైరులవాక్య • నమితికుత్తరమీయఁ
 బత్రికామణిఁబొందు • బరగనిలిపె।
 నీవిధమునఁ దనమత • మెల్లకడల।
 బ్యాప్తమొందంగఁజేసెనాంప్రథితయశుఁడు।
 భక్తివద్దొందు నిరతన • ద్వితీయంశుఁడు।
 పుణ్యశీలుండు కీరామ • మోహనుండు॥ 21

తనతోడవాదించు • ఘనకైస్తవవాదార్థ్య.
 వరులదాద్యటిగెల్చి • పరిగెనవడు.
 కైస్తవవేదంబు • గనఁగోరిగ్రహి,
 బ్రాహ్మణులను నేర్పు • పుణ్యుఁడవడు.
 తన్నుఁజైస్తవుఁజేయఁదలచినయాదాము
 ప్రతిష్ఠంబుకెగనాడఁ • దెలిపెనవడు.
 ముందకీశావాస్య • ముఖ్యపనిపనినా,
 గ్రహముల దనులకై • వ్రాసెనవడు.
 వేదములదొల్తముక్రించు•విలుఁగుఁడవడు.
 సన్మతముచుండుస్థాపించు • సరసుఁడవడు.
 శేషముచున్దర్శించెడు • ధీరుఁడవడు.
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు ॥ 23

పతిః బాసి నట్టియా • భాగ్యహీనను బతి,
 వ్రతదీన సాధ్యదు • భతనుబట్టి
 మనుభూమిఁ గొనిపోయి • మంత్రంబులఁ
 బడింది, కలసామునకీ.ణ • గాగ్రహించి,
 మగనినోఁతెత్తెల్చి • భుగభుగాయతనున్భు,
 రాన్నికీలలనామె • నణచిపుచ్చి,
 కిడుఁ బేల్లలేహంబు • ఘననోడనధ్వన,
 ల్విసఁబడకుండఁ ద • పెట్టలమోర్చి,
 గూరుగిలుచుచ • పృథునమంత్రతంత్రముల్,
 ఘోషించిచితిఁద్రోచి • కొనుచులేచు,
 నగముగాలిసయయ్యార్త • నరసిఁద్రైకి,
 రాఁ యుండ వెదుళ్ళతో • భీకరిముగ,
 మోగిననట్టిని మెడను నా • ముద్ధనొక్కి,
 పట్టిద్విదపాతకులఁ గాంచు • బటుతరాల్లి॥
 పుణ్యకీలుడు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 23

నీ దానిదొలంపంగఁ • దాఁబ్రయున్నముచేసి,
 గ్రోథంబులను బద్ధి • కలచువ్రేసి,
 యెల్లచోటులదీసి • నేకూర్చి వివరించి,
 పెంటికు ప్రభువున • పీఠుఁజేసి,
 నువదీజనమహా • నందదాయనియైన,
 చట్టాబు నొకదాని • జగతి నిలిపి,
 వలదంచు నక్షాని • వారించునరులు నీ,
 మకుసంపు పరిశ్ర • విలపకుప,
 పేలుపనులను గొన్నింటి • విశదపఱుప,
 సీమకరిగిన కృగకృగ్య శీలియెవఁడు,
 దేశమును నుద్ధరించిన దివ్యమూర్తి,
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 25

సీ॥ భరణవస్సుంబు దా • బాగుచేసినమేళి,
 పలువిద్యలకు నెల్లు • బట్టుకొమ్మ॥
 నయనస్మృతస్థాప • నకు నాలవాలంబు,
 కోరు దీనార్థుల • కొంగువనిది॥
 సత్కార్యకిరణదీ • యలకుఁ బెట్టిన పేరు,
 పుణ్యకార్యములకుఁ • బుట్టినెల్లు॥
 సస్మతాచార్యర • కుగతుఁ బెట్టినకోట,
 కామరత్రాస • గల్పనరువు॥
 పాఠవెలుఁగందుసమ్మహా • భోగీయకట॥
 వరలుబ్రీహ్మపురిశాలి • వాహనమున॥
 పద్ధిశరకుల సోముల • నననివిడిచె॥
 పూజీలుంచు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 26

సీ॥ తనజీవనమునుభూ • జనమహోష్ణగకృత్య,
 జీవనంబుగఁ జేయు • శీలపరుఁడు॥
 తనవిద్యనెల్లభూ • జనహృదాతరసంస్థి,
 తావిద్యను హరింప • నమపునుఁడు॥
 తననుగుణంబుభూ • జనకురాచారగున్ద్రీ,
 హాకంకగుణముగాఁ • గలఁచువిధుఁడు॥
 తనసుదర్శనముభూ • జనసన్నీవతానా,
 దర్శనంబుగఁ జేయు • ధన్యచరితుఁ॥
 దక్షిణమనలనుదెగనాడి • యరిగెనహహ॥
 శాశ్వతమకీర్తిహాకదాని • జగతికిచ్చి॥
 మాతృదేశోద్ధరణకిల • మనినఘనుఁడు॥
 పుణ్యశీలుఁడు శ్రీరామ • మోహనుఁడు॥ 26

సీ, అగ్రాసనాధప • త్యాశ్రియండగు రామ,
 చంద్రవిద్యాధి • శప్రభుండు॥
 తనవెక్కెగూడను • త్రమమతంబునునిల్పు,
 చంద్రశేఖర దేవ • సత్తముండు॥
 అలఘువైధవముచే • వెలయుబ్రసన్నకు,
 మారటగూరు వి • శారదుండు॥
 భక్తిచేరిశ్వరా • సక్తిచేననలేని,
 ద్వారకసాధటా • గూరుశిభుండు॥
 నాడిగాగల్గు మహనీయు • లనవరతము॥
 బ్రహ్మనుతమునఁదోడుగా • బ్రబలువాఁడు॥
 మనలనెల్లను విడనాడి • చనియె నహహ॥
 పుణ్యశీలుండు శ్రీరామ • మోహనుండు॥ 27

౧. ప్రకటతర కానుమోహన • కాయుధవ్యు॥
 హాయనోత్సవతేళ న • త్యగిధక్తి॥
 కీర్తిరదియించి చదివించె • జేసుమగ్న॥
 కాదగోపాలకాశీశ్వ • రప్రసాది॥

సువికాల మనందొద్దం పవిత్రం సౌత్మికస్థలం,
 చూడుదొడ్డం తీర్థం సత్త్వంకాంతరి మనశ్శరణి,
 విశ్వానాథ ధర్మమూలం సత్త్వమరమసాదవేదం,
 సాత్త్వికాశస్త్ర మోక్షం చాగ్రహీతవంపరికీర్త్యతే॥

This wide universe is the sacred temple of God
 Pure mind the place of pilgrimage, Truth
 the Scripture Eternal
 Faith the fountain of religion, love its
 supreme sacrament,
 And self-sacrifice the true asceticism,
 so say the Brahmos.

బ్రాహ్మమతోపదేశాష్టకము.

1. అప్రమేయఁడును, పరిపూర్ణఁడును, స్వ
శక్తుఁడును, సర్వజ్ఞఁడును, సర్వకారుణ్యఁడును,
సర్వపారిశుధ్యఁడును, విసవ కేశ్వరుని ప్రతిదివ
మును ఉపాసింపవలయును.

(a) మనుజునినైనను, మఱి యేజంతువునైన
నను, లోకపాశమునైనను, సృష్టికిలోబడిన మఱి
యేవస్తువునైనను, ఆరాధించుట కూడదు.

(b) ప్రాతిమా రాధనా సంబంధ మయిన

కార్యములు, ఉత్సవములు మొదలైనవాని
యందు అన్నివిధములయిన సంబంధములను
జాగ్రత్తతో నివృత్తి చేసికొనవలయును.

(c) ప్రతిమారాధనకు, ఏవిధమునను అను
కూల్యము చేయఁగూడదు.

(d) ప్రతిమారాధన ఈభూమినుండి నివృత్తి
యగునటులు యావచ్చక్తియుక్తులను ప్రయో
గింపవలయును.

2. ఈశ్వరుఁడు అందఱకును సాధారణజనఁ
కుడు అనియెఱిగి ప్రతిమానవుని సహోదరుఁడు
అనియును బ్రతిస్త్రీని సహోదరి అనియును
తలఁచి ప్రీతి యుంచవలయును.

(a) మానవులు ఏమతస్థులైనను, ఏమిలనూ నందు పుట్టినవారైనను, ఏమితియందు ఉండు వారైనను, వారలను విరోధించుటయు వారిని విరోధులనుగా తలచుటయుఁ గూడదు.

(b) ఒకజాతిభేదచిహ్నములైనను భరింపఁ గూడదు.

(c) జాతిభేదమునకు అనుకూలమయిన యే ప్రయత్నమునందును, ఏకాభ్యమునందును చేరఁ జనకు.

(d) ఎల్లజాతులవారును సర్వవిధవిరోధములను విడిచి యేకగుటుంబస్థులవలెనగుటకు అనుగుణమైన ప్రయత్నములను చేయవలయును.

3. సత్యముగా నడుచుకోవలయును.

(a) అసత్యమును ఒకప్పుడును చెప్పకూడదు. ఇతరులు అసత్యాశ్చర్యమును గ్రహించి మోసపోయినను తాను సత్యవాది నని మెప్పించునట్లు అనేకాశ్చర్యములుగల వచనములను తంత్రముగా వచింపనురాదు.

(b) అసత్యమామటకు అపేక్షింపనుకూడదు.

(c) అన్ని విషయములైన కవలస్వభావములను విశువవలయును.

(d) అసత్యమును నాశనము చేయుటకును, సత్యమును శిద్ధరించుటకును, ప్రయత్నింపవలయును.

4. అంగములను మంచి చేయవలయును.

(a) ఒకరికిని చెఱుపు చేయఁగూడదు.

(b) ఒకరికిని చెఱుపు చేయకొరనుకాదు.

ఒకరిమొద్దిష్ఠిని జూచి ఓర్వలేకయు నుండఁ గూడదు.

(c) పాత్రామణిగి అహారము లేనివారికి అహారమును, పానీయము లేని వారికి పానీయమును, ఔషధము లేని వారికి ఔషధమును, ధనము లేని వారికి ధనమును, విద్య లేని వారికి విద్యయును, భక్తి లేనివారికి భక్తియును, లభింపఁ జేయవలయును.

(d) మానవుల యైహికముష్మిక సౌఖ్యములను వృద్ధిచేయఁబూనుకొనవలయును.

5. ఒరులయెడల న్యాయముగా నడుచుకొన
వలయును.

(a) ఒకరి సొత్తును అపహరింపగూడదు.

(b) సొత్తు కలవారియనుమతి లేక ఒకరి
సొత్తును ముట్టకొనరాదు.

(c) ఒకరిధనమునకును, సంతోషమునకును,
శౌరవమునకును, హాని చేయగూడదు.

(d) ఇతరులకు చెడుగు కోరరాదు.

6. నీయందు క్షమ ఉండవలెను.

(a) కడుకీడు చేయునారికేని బదులుకీడు చే
యరాదు.

(b) బదులుకీడు చేయవలయుననెడి యిచ్చ
యును కూడదు.

(c) తనకు కీడు కోరువారికిని కీడు చేయువారికిని, మంచి కోరవలయును, మంచి చేయ యశ్చిరవలయును.

(d) అదృష్టశోపల పరస్పరప్రీతి న్యాపించి నెలకొనునట్లును, విరోధమును, వికమత్యాభానమును నివృత్తి అగునట్లును ప్రయత్నము చేయవలయును.

7. మనసును స్వాధీనపఱచి యేలవలయును.

(a) తామున్యాయమాగా వివాహము చేసి కొన్నవారితో తప్ప ఇతరులతో భోగింపఁ గూడదు.

(b) ఎవ్వరికి మోహపుడలఁపుతో చూడను
కూడదు.

(c) వ్యభిచారచింత స్వప్నములొనైను
కూడదు.

(d) అందరియందును మోహములేని పరి
శుద్ధచింత ఉంచవలయును.

8. కుబుంబధర్మములను విశ్వాసముతో పలుప
వలయును.

(A) తెల్లదండ్రులకు శ్రద్ధతో శుశ్రూషచే
యవలయు.

(b) తోడబుట్టువులయందు ప్రీతిగలిగి ఉండ
వలయును. చిడ్చలమైహికముష్టికి గుఱిముల
కై పుయత్నపడవలయును.

(c) దంపతులు పరిశుద్ధమనుస్క్రేమపాశముచే
బద్ధులై, కుటుంబభర్తములను మితభర్తములను
పొస్పరి సహకారులుగావుండి చేయవలయును.

(d) బ్రాహ్మభరోత్రదేశముల ప్రకారము
తాకికభర్తములు సలుపవలయును.

10506

